

بررسی نقش فناوری‌های ارتباطی در امنیت عمومی

تاریخ دریافت: ۹۲/۲/۱

تاریخ پذیرش: ۹۲/۵/۱۵

از صفحه ۳۷ تا ۵۶

اصحاب حبیب زاده^۱، سجاد رضایی^۲

چکیده

تلفن همراه از پدیده‌های نوظهور عصر الکترونیک و دنیای امروز است که در چند دهه اخیر به عنوان یک وسیله ارتباط جمعی، جایگاه ویژه‌ای در میان مردم به ویژه جوانان پیدا کرده است. مسئله اصلی این پژوهش بررسی نقش فناوری‌های ارتباطی در امنیت عمومی با تأکید بر بلوتوث است که مورد بررسی قرار گرفته است. از این رو، هدف اصلی پژوهش حاضر شناسایی و تبیین نقش بلوتوث در امنیت عمومی است. این تحقیق از نوع کاربردی و روش انجام تحقیق توصیفی-تحلیلی از نوع پیمایشی است. و جامعه آماری آن را دانشجویان دختر و پسر در مقطع کارشناسی رشته‌های علوم اجتماعی دانشگاه‌های سراسری شهر تهران و دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه آزاد اسلامی- واحد تهران جنوب (۸۰۰۰ نفر) تشکیل می‌دهند. که به روش نمونه‌گیری طبقه‌ای تعداد ۳۲۱ نفر انتخاب و با استفاده از ابزار پرسش‌نامه مورد سنجش قرار گرفتند. نتایج تحقیق نشان می‌دهد تبادل اطلاعات ضد اخلاقی باعث کاهش احساس امنیت اخلاقی در جامعه شده و به علت محدودیت و ممنوعیت برخی مسائل در رسانه ملی این تبادل اطلاعات بیشتر صورت می‌پذیرد. بیشتر موضوعات و سوژه‌های تبادل شده به ویژه در تجمع غیر قانونی شعارهای اجتماعی، سیاسی و... بوده که پیش از تجمع و از طریق فضای مجازی صورت می‌پذیرد و از فناوری بلوتوث در این مواقع کمتر استفاده می‌شود.

کلید واژه‌ها

بلوتوث، امنیت عمومی، اطلاعات ضد اخلاقی، تجمعات غیر قانونی، تحصیلات، مشارکت‌های اجتماعی.

۱- استادیار علوم ارتباطات دانشگاه علوم انتظامی امین، «Ertabat1388@yahoo.com»

۲- کارشناس ارشد اطلاعات دانشگاه علوم انتظامی امین «نویسنده مسئول»، «Sajjad_rezaei57@yahoo.com»

مقدمه

امروزه فناوری اطلاعات و ارتباطات، همراه با فناوری زیستی و فناوری نانو سه ضلع مثلثی را تشکیل می‌دهند که مسیر و چگونگی علوم و فنون چند دهه آینده را تعیین می‌کند (معمد نژاد، ۱۳۸۴).

با آمدن تلفن همراه دسترسی به فرد در هر زمان و مکان برای همگان ممکن شد. دسترسی بودن فرد سه پیامد عمده را به همراه داشت؛ الف) توسعه حجم ارتباطات فردی به واسطه تلفن همراه، ب) کاهش واسطه‌های تماس با فرد و در واقع تماس را با خصیصه «ارتباط حضوری» که بدون واسطه است برخوردار کرد، ج) «فضای فرهنگ فوری» به دلیل «دسترسی‌های فوری» به وجود آمد که ضمن اینکه فرد از ظرفیت «دسترسی دائمی» برخوردار شد امکان انتقال خوشی‌ها و بدی‌ها و خبرهای خوشحال کننده و ناراحت کننده به صورت گسترده فراهم شد (عاملی، ۱۳۸۵: ۳۲).

با توجه به رابطه‌ای که بین تلفن همراه و حوزه خصوصی و عمومی، علایق فردی و پیوسته‌های هویتی فرد برقرار می‌شود، دستگاه تلفن همراه هر فرد به منزله «وسیله ارتباط شخصی» مطرح می‌شود که بعد خصوصی می‌یابد. بلوتوث یک فناوری انتقال داده و یک استاندارد صنعتی برای شبکه‌های شخصی و لوازم الکترونیکی شخصی مانند گوشی‌های تلفن همراه، دوربین‌های دیجیتال و... کاربرد دارد و راهی امن، ارزان قیمت و در دسترس عموم برای انتقال بی‌سیم اطلاعات بین دستگاه‌های دیجیتال (رقمی) از طریق فرکانس رادیویی برد کوتاه است. رشد بدون توقف فناوری و مجهز شدن جوامع مختلف به آن، که از جنبه‌های مثبت حائز اهمیت است در برخی موارد دارای آثار و پیامدهای منفی نیز است. بلوتوث یکی از ابزارهای ارتباطی نوین در جامعه اطلاعاتی جدید است که از ابزارهای اصلی انتقال پیام از فردی به فرد دیگر به شمار می‌رود (فرح بخش، ۱۳۸۸).

در حال حاضر جنبه غیر کارکردی بلوتوث در کشور ما گوی سبقت را از جنبه کارکردی آن ربوده است. بیشتر استفاده کنندگان از این فناوری، قشر جوان و نوجوان هستند که در معرض آسیب‌های اجتماعی قرار دارند. بلوتوث به اذعان بسیاری از صاحب‌نظران، با دستگاه‌های متعدد ارتباطی و پیشرفته رایانه ای نظیر گوشی‌های تلفن همراه و نوت بوک‌ها قابل استفاده است. بر هیچ کس پوشیده نیست که

عمده‌ترین کاربرد بلوتوث ایجاد ارتباط میان دستگاه‌های مجهز به این فناوری به منظور انتقال اطلاعات است و تمام فرمت‌های اطلاعاتی از طریق پروتکل بی سیم قابلیت دریافت و ارائه دارد. با توجه به اینکه تأمین امنیت عمومی کشور یکی از پایه‌های مشروعیت نظام سیاسی و از وظایف اساسی نیروی انتظامی محسوب می‌شود، بنابراین اخلاف در امنیت از مصادیق جرم بوده، مسبب خدشه وارد شدن به احساس امنیت عمومی جامعه یا شهروندان می‌شود.

بنابراین، این مطالعه می‌تواند در تولید مبانی نظری و ادبیات حوزه مطالعاتی امنیتی، در زمینه فناوری‌ها، بخشی از کاستی‌های موجود را کامل کند و از طرف دیگر زمینه‌های استفاده از این فناوری و نحوه کنترل و مبارزه با تهدیدهای آن نیز می‌تواند نیروی انتظامی به ویژه پلیس اطلاعات و امنیت عمومی را در پیشبرد اهداف خود یاری کند. بر این اساس پرداختن به این موضوع یعنی نقش فناوری ارتباطی به ویژه بلوتوث در امنیت عمومی با توجه به تهدیدها و فرصت‌های امنیتی و اطلاعاتی مهم و ضروری به نظر می‌رسد.

هدف مقاله حاضر، شناسایی و تبیین نقش بلوتوث در امنیت عمومی با تأکید بر فرصت‌ها و تهدیدها است. این پژوهش در پی دستیابی به پاسخ این سوال‌ها است: فناوری نوین اطلاعات و ارتباطات به ویژه بلوتوث چه نقشی در تأمین امنیت عمومی دارد و چه فرصت‌ها و تهدیدهای امنیتی و اطلاعاتی می‌تواند داشته باشد؟ افراد در تبادل اطلاعات از طریق بلوتوث چه اهدافی را دنبال می‌کنند؟ چه موضوع و سوژه‌هایی از طریق بلوتوث توسط برخی از افراد (به ویژه در تجمع‌های غیر قانونی) تبادل می‌شود؟

پیشینه پژوهش

در بیان پیشینه تحقیق می‌توان گفت به‌طور کلی هیچ یک از تحقیق‌های تجربی پیشین، به‌طور خاص به بررسی نقش بلوتوث در امنیت عمومی با تأکید بر تهدیدها و فرصت‌ها نپرداخته است. در این مقاله با توجه به مراجعه به سازمان کتابخانه ملی،

کتابخانه دانشگاه آزاد، کتابخانه دانشگاه علوم انتظامی، پژوهشگاه اطلاعات علمی کشور، سایت‌های مگ‌ایران^۱ و پایگاه‌اطلاعات علمی جهاددانشگاهی^۲ و مطالعه پایان‌نامه‌ها و مقالات مرتبط، تحقیقاتی که به مطالعه تلفن همراه پرداخته‌اند به طور مختص اشاره می‌شود.

کوثری و همکاران (۱۳۸۵) در توصیف کاربری جوانان از امکانات مختلف تلفن همراه، به معرفی این موارد پرداخته‌اند: اولویت اول: پیامک، صحبت داخل شهری، ذخیره و گوش دادن به موسیقی، اولویت دوم: ساعت هشدار، عکس گرفتن، استفاده از بلوتوث و اولویت سوم: بازی کردن، فیلم برداری و ذخیره و تماشای فیلم و کلیپ. همچنین ۵۷ درصد مردان و ۵۷ درصد زنانی که گوشی آنها امکان بلوتوث دارد از آن استفاده می‌کنند. معید فر و گنجی (۱۳۸۷) تحلیلی بر کاربردهای تلفن همراه در بین دانش‌آموزان دختر و پسر متوسطه شهر تهران داشته‌اند. نتایج این پژوهش نشان می‌دهد بیشتر پاسخ‌گویان (۶۰۰ نمونه) کمتر از ۳ ساعت در هفته از تلفن همراه استفاده کرده و میانگین استفاده از تلفن همراه در میان آنان، ۵/۹۹ ساعت در هفته می‌باشد. همچنین، به‌طور میانگین دانش‌آموزان در یک هفته ۱۲۱ پیامک ارسال و ۱۲۹ پیامک دریافت می‌کنند. محتوای پیامک‌های ارسالی به ترتیب فراوانی عبارت‌اند از: ضرورت‌های روزمره، جک قومی، جک درسی، جک جنسی، تیریک مناسبت‌ها، جک سیاسی، تسلیت مناسبت‌ها و تصاویر مبتذل.

فرح‌بخش (۱۳۸۸) به بررسی علل گرایش مسافران مترو تهران به تبادل بلوتوث به یکدیگر پرداخته است. نتایج این پژوهش نشان می‌دهد که در مترو تهران بیشتر از هر مکان دیگر افراد به تبادل اطلاعات و موضوع‌ها از طریق بلوتوث می‌پردازند. همچنین میان جنسیت و تبادل بلوتوث در مترو تهران رابطه وجود دارد. سن عامل بسیار مهمی برای استفاده هرچه بیشتر از بلوتوث است و جوانان بیشتر به تبادل برخی فیلم‌ها و تصاویر ناشایست می‌پردازند.

مهدی زاده و همکاران (۱۳۸۸) به بررسی تأثیر استفاده از تلفن همراه بر شکل‌گیری

1-Magiran

2-SID

هویت شخصی مدرن در نوجوانان و جوانان شهر تهران پرداخته‌اند. نتایج پژوهش نشان می‌دهد استفاده‌های چند منظوره رسانه‌ای از تلفن همراه مانند گوش دادن به رادیو و موسیقی، تماشای تلویزیون و ورود به جهان مجازی اینترنت از ویژگی‌هایی است که هویت شخصی مدرن را تقویت می‌کند و کانونی بودن فرد و خواسته‌های او را معنا می‌بخشد.

امیری (۱۳۸۸) به بررسی فرصت‌ها و تهدیدهای ناشی از ظهور فناوری‌های نوین اطلاعاتی پرداخته است. یافته‌های تحقیق نشان می‌دهد با ظهور فناوری‌های نوین اطلاعاتی، فرصت‌ها و تهدیدهای جدیدی در محیط راهبردی ناجا به وجود می‌آید. این تغییرات لزوم استفاده از راهبردهای نوین را مطرح می‌کند که پاسخ‌گویان (مدیران ارشد ناجا و خبرگان آشنا به موضوع تحقیق) از بین راهبردهای پنجگانه، به ترتیب راهبردهای ترکیبی (۴/۳)، پیشگیرانه (۳/۵)، همکاری‌های بین‌المللی (۲/۹)، جرم‌انگاری (۲/۲) و مداخله‌گرایانه (۲/۱) را مناسب‌ترین نوع راهبرد می‌دانند.

منطقی (۱۳۸۹) به بررسی چگونگی کاربری دختران و پسران از امکانات جانبی تلفن همراه در سطح دانشجویان دانشگاه تربیت معلم پرداخته‌است. نتایج این پژوهش برتری دانشجویان دختر را در موارد استفاده چندرسانه‌ای از تلفن همراه و استفاده از تلفن همراه جهت آگاهی از زمان و تقویم و برتری پسران را در موارد استفاده‌های ارتباطی پیشرفته، استفاده‌های آموزشی و تفریحی از تلفن همراه نشان داد.

عشرت زمانی و همکاران (۱۳۹۱) به بررسی رابطه روش استفاده از تلفن همراه و صفات شخصیتی در دانشجویان دانشگاه‌های دولتی و پیام نور استان اصفهان پرداخته‌اند. نتایج این پژوهش نشان می‌دهد بین ویژگی‌های شخصیتی تنها ویژگی روان‌آزردگی گزایی با میزان استفاده از تلفن همراه رابطه منفی معنادار دارد. در خصوص رابطه روش استفاده از تلفن همراه و ویژگی‌های شخصیتی، هیچ‌یک از پنج ویژگی شخصیتی با استفاده از اینترنت و بلوتوث رابطه معناداری نداشته و همچنین ویژگی روان‌آزردگی گزایی با استفاده از بازی‌های تلفن همراه رابطه مثبت و با گوش دادن به موسیقی از طریق تلفن همراه رابطه‌ای منفی دارد.

رضانی (۱۳۹۲) در پژوهشی تحت عنوان «اجتماع مجازی بلوتوثی، شبکه‌سازی اجتماعی و جریان دو فضایی شده زندگی: مطالعه موردی متروی شهر تهران»

پرداخته است که نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که مضامین جنسی، محور اصلی پیام‌های ارتباطی این فضای ارتباطی جدید را تشکیل می‌دهند. ضمن اینکه کاربران ایرانی توانسته‌اند با استفاده از زیرساخت یک فناوری ارتباطی بی‌سیم، شکل نوینی از شبکه‌سازی اجتماعی را پدید آورند که در نوع خود منحصر به فرد است و مصرف اجتماعی جدیدی از این فناوری ارتباطی را شکل می‌دهد.

مگانیلی^۱ (به نقل از لورنته، ۲۰۰۲) بیان می‌دارد: برخی از مطالعات بیانگران هستند که ۷۰ درصد از پیامک‌ها شامل مطالب هیجانی و مضامین عشقی و شهوانی هستند. پرتیرا^۲ (۲۰۰۵) در گزارش خویش خاطر نشان می‌سازد که ارسال جوک‌های جنسی در سطح جوانان فیلیپینی، به صورت امری شایع در آمده‌است و باک (به نقل از کوثری و خیرخواه، ۱۳۸۷) یادآور می‌شود، برقراری روابط عاشقانه از طریق پیامک، به شکل امر رایجی درآمده‌است که فرصت مناسبی برای توسعه "زمینه تجارت اروتیک" را فراهم می‌آورد. تهیه تصاویر نیمه برهنه و برهنه و تهیه فیلم‌های کوتاه (کلیپ) که اغلب از طریق وبگاه‌های هرزه‌نگار اینترنتی تأمین می‌شوند، و رد و بدل کردن آنها از طریق بلوتوث در میان کاربران تلفن همراه، فصل بارز و مشخص دیگری است که چهره‌های تخدیرکننده به این نوع از کاربری تلفن همراه، بخشیده‌است (پلانت^۳، ۲۰۰۰؛ فریزر،^۴ ۲۰۰۹؛ سایت سوسایبرتی،^۵ ۲۰۰۹).

چارچوب نظری

این تحقیق با هدف مطالعه و بررسی نقش بلوتوث در امنیت عمومی با تأکید بر تهدیدها و فرصت‌ها آغاز شده است و مسئله‌ای که در این تحقیق وجود دارد این است که فناوری بلوتوث در چه صورت می‌تواند برای امنیت عمومی جامعه مفید و چگونه مضر واقع شود.

بررسی پیشینه تحقیق حاکی از آن است که کاربری جوانان از امکانات مختلف

1. Manganelli
2. Pertirra
3. Plant
4. Frieser, M.
5. Socyberty. com

تلفن همراه شامل: اولویت اول: پیامک، صحبت داخل شهری، ذخیره و گوش دادن به موسیقی اولویت دوم: ساعت هشدار، عکس گرفتن، استفاده از بلوتوث و اولویت سوم: بازی کردن، فیلم برداری و ذخیره و تماشای فیلم و کلیپ می باشد. همچنین ۵۷ درصد مردان و ۵۷ درصد زنانی که گوشی آنها امکان بلوتوث دارد از آن استفاده می کنند (کوثری و همکاران، ۱۳۸۵).

محتوای پیامک‌های ارسالی به ترتیب فراوانی عبارت‌اند از: ضرورت‌های روزمره، جک قومی، جک درسی، جک جنسی، تبریک مناسبت‌ها، جک سیاسی، تسلیت مناسبت‌ها و تصاویر مبتذل (معید فر و گنجی، ۱۳۸۷). همچنین میان جنسیت و تبادل بلوتوث در مترو تهران رابطه وجود دارد. سن عامل بسیار مهمی برای استفاده هرچه بیشتر از بلوتوث می باشد و جوانان بیشتر به تبادل برخی فیلم‌ها و تصاویر ناشایست می پردازند (فرح بخش، ۱۳۸۸).

استفاده‌های چند منظوره رسانه‌ای از تلفن همراه مانند گوش دادن به رادیو و موسیقی، تماشای تلویزیون و ورود به جهان مجازی اینترنت از ویژگی‌هایی است که هویت شخصی مدرن را تقویت می کند و کانونی بودن فرد و خواسته‌های او را معنا می بخشد (مهدی زاده و همکاران، ۱۳۸۸).

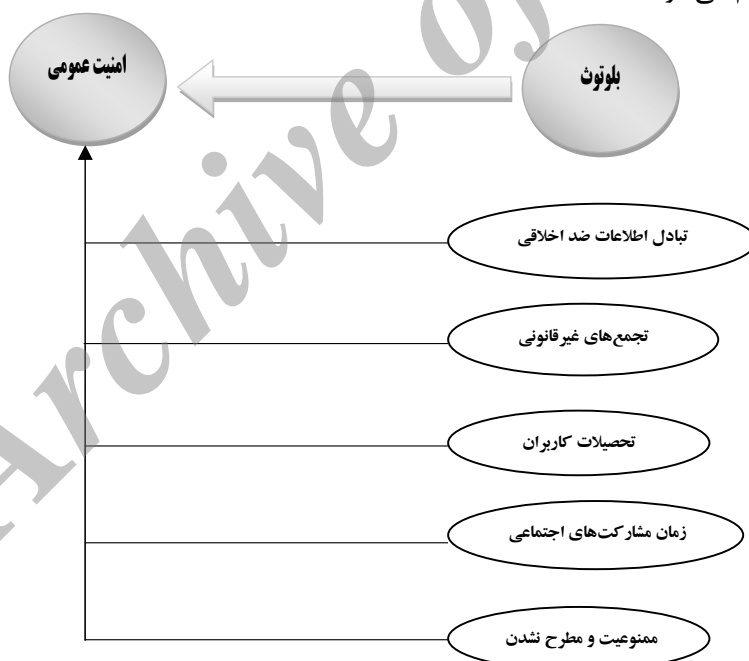
با ظهور فناوری‌های نوین اطلاعاتی، فرصت‌ها و تهدیدهای جدیدی در محیط راهبردی ناجا به وجود می آید. این تغییرها لزوم استفاده از راهبردهای نوین را مطرح می نماید که پاسخ‌گویان از بین راهبردهای پنجگانه، به ترتیب راهبردهای ترکیبی (۴/۳)، پیشگیرانه (۳/۵)، همکاری‌های بین المللی (۲/۹)، جرم انگاری (۲/۲) و مداخله گرایانه (۲/۱) را مناسب ترین نوع راهبرد می دانند (امیری، ۱۳۸۸) و نیز برتری دانشجویان دختر را در موارد استفاده چند رسانه‌ای از تلفن همراه و استفاده از آن جهت آگاهی از زمان و تقویم و برتری پسران را در موارد استفاده‌های ارتباطی پیشرفته، استفاده‌های آموزشی و تفریحی از تلفن همراه (منطقی، ۱۳۸۹).

ویژگی روان آزردهی گرایایی بهترین پیش بینی کننده روش استفاده از تلفن همراه است. علاوه بر این، ویژگی‌های شخصیتی بهتر می توانند گوش دادن به موسیقی‌های تلفن همراه را در مقایسه با دیگر انواع استفاده، پیش بینی کنند (عشرت زمانی و همکاران، ۱۳۹۱).

همچنین در این پژوهش از نظریه‌هایی مانند دیدگاه امانوئل کاستلز، نظریه جامعه اطلاعاتی و مدیریت دانش، نظریه جامعه اطلاعاتی، نظریه جامعه شبکه‌ای، نظریه بزرگراه‌های اطلاعاتی، نظریه استفاده و خشنودی و نظریه‌های احساس امنیت بهره‌برداری شده‌است.

در کل می‌توان گفت در هر جامعه عواملی وجود دارند که خواسته یا ناخواسته با اراده و هدفمند یا اتفاقی، احساس امنیت را در شهروندان تحت تأثیر قرار داده، آن را کاهش یا افزایش می‌دهند راهکارهایی وجود دارند که می‌تواند سطح احساس امنیت کاربران در فناوری بلوتوث را ارتقا بخشیده و موجب افزایش آن شوند در پایان راهکارهایی برای افزایش احساس امنیت کاربران در استفاده از فناوری ارتباطی بلوتوث ارائه خواهد شد.

با توجه به پنج دسته عوامل مرتبط با امنیت عمومی، مدل نظری تحقیق به شکل زیر ترسیم می‌شود:

نمودار ۱: مدل نظری تحقیق

فرضیه‌های تحقیق

- بین تبادل اطلاعات ضد اخلاقی از طریق بلوتوث با امنیت عمومی رابطه معنا داری وجود دارد.
- بین بلوتوث و نوع موضوع‌ها و سوژه‌های تبادل شده توسط برخی از افراد (به ویژه در تجمع‌های غیر قانونی) با امنیت عمومی رابطه معنا داری وجود دارد.
- بین میزان تحصیلات کاربران بلوتوث با امنیت عمومی رابطه معنا داری وجود دارد.
- بین تبادل اطلاعات توسط کاربران بلوتوث در زمان‌های نزدیک به مشارکت‌های اجتماعی مانند انتخابات با امنیت عمومی رابطه معنا داری وجود دارد.
- بین محدودیت و مطرح نشدن برخی مسائل در رسانه ملی و تبادل آن از طریق کاربران بلوتوث با امنیت عمومی رابطه معنا داری وجود دارد.

روش‌شناسی تحقیق

مطالعه حاضر هم‌زمان از روش‌های کمی و کیفی بهره می‌برد. با توجه به مغفول ماندن موضوع بلوتوث در امنیت عمومی در پژوهش‌های اجتماعی و امنیتی ایران، دسترسی به اطلاعات اولیه در خصوص نگرش‌ها نسبت به بلوتوث و نیز تأثیر متغیرهای زمینه‌ای چون جنسیت، سن، دانشگاه محل تحصیل و دیگر متغیرهای فردی و استفاده از روش‌های پیمایشی ضروری به نظر می‌رسید.

از سوی دیگر، ضرورت پرداختن به سؤال‌هایی از جمله میزان و مکان استفاده از بلوتوث تلفن همراه، نوع اطلاعات تبدالی از طریق بلوتوث، طریقه تبادل اطلاعات، زمان‌های افزایش تبادل اطلاعات، نوع اطلاعات تبدالی در تجمع‌های اعتراضی، نقش سطح تحصیلات در تبادل اطلاعات منفی و... توجه به اطلاعات و تحلیل کیفی را موجه جلوه می‌دهد. بنابراین پژوهش حاضر از نظر نوع روش تحقیق کاربردی و روش انجام آن توصیفی تحلیلی از نوع پیمایشی بوده و جامعه آماری این پژوهش کلیه دانشجویان کارشناسی رشته علوم اجتماعی دانشگاه‌های شهر تهران تشکیل می‌دهند که به روش نمونه‌گیری طبقه‌ای ۳۲۱ نفر از دانشجویان دختر و پسر در مقطع کارشناسی رشته‌های علوم اجتماعی دانشگاه‌های سراسری شهر تهران و دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه آزاد اسلامی - واحد تهران جنوب که در خرداد ۱۳۹۲ انتخاب

ومورد مطالعه قرار گرفته‌اند.

برای تعیین روایی محتوای پرسش‌نامه تهیه شده، ابتدا آن را در اختیار استادان حوزه فناوری اطلاعات و ارتباطات، علوم ارتباطات و کارشناسان صاحب نظر و تجربه پلیس اطلاعات و امنیت عمومی، معاونت فاوا ناجا قرار داده که با اصلاحاتی پرسش‌نامه مورد نظر مورد تأیید واقع گردید. همچنین برای اندازه گیری پایایی پرسش‌نامه، از آماره آلفای کرونباخ استفاده شده و اندازه آلفا ۰/۹۰. به دست آمده که میزان مناسبی است و پایایی مناسب ابزار تحقیق را نشان می‌دهد.

یافته‌های تحقیق

الف) یافته‌های توصیفی:

- از لحاظ جنسیت، ۴۸/۶ درصد از نمونه آماری مورد نظر را مردان و ۵۱/۴ درصد از آنان را زنان تشکیل می‌دهند.
- از نظر گروه سنی، ۴۵/۵ درصد از افراد نمونه بین ۲۰-۲۲، ۳۰/۲ درصد بین ۲۵-۲۳، ۲۲/۴ درصد بین ۲۶-۲۸ و ۲۲/۴ درصد بین ۲۹-۳۰ سال سن دارند.
- از نظر محل تولد، ۳۰/۲ درصد از افراد نمونه آماری مورد نظر متولد تهران و ۶۹/۸ درصد از آنان متولد شهرستان می‌باشند.
- از نظر نوع سیم‌کارت تلفن همراه، ۴۶/۷ درصد دارای سیم‌کارت ایرانسل، ۵۲/۶ درصد دارای سیم‌کارت همراه اول و ۰/۶ درصد دارای سیم‌کارت رایتل می‌باشند.
- و در نهایت از نظر دانشگاه محل تحصیل، ۲۲/۱ درصد از افراد نمونه آماری مورد نظر در دانشگاه شهید بهشتی، ۲۳/۷ درصد در دانشگاه شهید مدرس، ۲۲/۷ درصد در دانشگاه علامه طباطبایی، ۲۱/۸ درصد در دانشگاه تهران و ۹/۷ درصد در دانشگاه آزاد اسلامی- واحد تهران جنوب مشغول به تحصیل می‌باشند.

ب) یافته‌های تحلیلی

بین تبادل اطلاعات ضد اخلاقی از طریق بلوتوث با امنیت عمومی رابطه معناداری وجود دارد.

جدول شماره ۱: رابطه تبادل اطلاعات ضد اخلاقی بلوتوث با امنیت عمومی

ضریب		میزان اختلاف از میانگین	میزان خطا (سطح معناداری)	درجه آزادی	مقدار تی	
پایین	بالا					
.۲ ۷۴۵۴	.۲ ۸۳۶۱	۷۹۰۷۴.۲	...	۳۲۰	۱۲۰ ۷۹۵	اطلاعات ضد اخلاقی

اطلاعات جدول فوق نشان می‌دهد که بیش از ۹۹ درصد اطمینان ($p < 0.05$) رابطه معناداری بین اطلاعات ضد اخلاقی تبادل شده در بلوتوث و امنیت عمومی در جامعه وجود دارد. حال این سوال مطرح می‌شود که این تأثیرگذاری چگونه است؟ نتایج آماری جدول فوق نشان می‌دهد که میانگین نظرات اکثر پاسخ‌گویان کمتر از حد متوسط است ($m = 2.79$) بنابراین اکثر پاسخ‌گویان چنین نظر دادند که هر چه قدر تبادل اطلاعات ضد اخلاقی از طریق بلوتوث توسط کاربران افزایش یابد میزان احساس امنیت عمومی کاهش خواهد یافت. لذا لازم است برنامه‌ریزی‌های مناسبی در جهت کاهش تبادل اطلاعات ضد اخلاقی به منظور تأمین امنیت عمومی صورت گیرد، برای مثال نهادهای مسئول از طریق فرهنگ سازی و آموزش فرهنگ استفاده از فناوری‌های ارتباطی نوین، به ویژه بلوتوث را افزایش داده و در راستای افزایش احساس امنیت عمومی، نیروی انتظامی را یاری کنند.

بین بلوتوث و نوع موضوعات و سوژه‌های تبادل شده توسط برخی از افراد (به ویژه در تجمعات غیر قانونی) با امنیت عمومی رابطه معناداری وجود دارد.

جدول ۲: رابطه نوع موضوعات و سوژه‌های تبادل شده با امنیت عمومی

ضریب		میزان اختلاف از میانگین	میزان خطا (سطح معناداری)	درجه آزادی	مقدار تی	
پایین	بالا					
.۱ ۹۷۹۰	.۲ ۱۲۸۵	۰۵۳۷۰.۲	...	۳۲۰	۵۳ ۹۷۱	تجمعات غیر قانونی

بر اساس داده‌های جدول ۲، می‌توان گفت که آزمون فوق با بیش از ۹۹ درصد اطمینان

($p < 0.05$) معنادار است؛ یعنی بین نوع موضوع‌ها و سوژه‌های تبادل شده توسط برخی از افراد (به ویژه در تجمعات غیر قانونی) تبادل شده در بلوتوث با امنیت عمومی رابطه معناداری وجود دارد. همچنین میانگین نظرات اکثر پاسخ‌گویان کمتر از حد متوسط است ($m = 2.05$). بنابراین پاسخ‌گویان معتقدند که هر چقدر این نوع موضوعات و سوژه‌ها توسط برخی از افراد (به ویژه در تجمعات غیر قانونی) تبادل شود میزان احساس امنیت و به تبع آن امنیت عمومی کاهش خواهد یافت. البته بیشتر موضوعات و سوژه‌های تبادل شده (به ویژه در تجمعات غیر قانونی) از طریق فضای مجازی مانند شبکه‌های اجتماعی و اتاق‌های چت صورت می‌پذیرد و از فناوری بلوتوث بسیار کم استفاده می‌شود.

جدول ۳: رابطه تحصيلت کاربران بلوتوث با امنیت عمومی

مقدار تی	درجه آزادی	میزان خطا (سطح معناداری)	میزان اختلاف از میانگین		ضریب
			بالا	پایین	
۵۷۲.۴۹	۳۲۰	...	۸۲۹۹۱.۲	۹۴۲۲.۲	۷۱۷۶.۲

اطلاعات جدول شماره ۳ نشان می‌دهد که بین سطح تحصيلات کاربران بلوتوث با ۹۹ درصد اطمینان ($P < 0.05$) و امنیت عمومی رابطه معناداری وجود دارد. حال این سؤال مطرح می‌شود که این تأثیر گذاری چگونه است؟ نتایج آماری جدول فوق نشان می‌دهد که میانگین نظرات اکثر پاسخ‌گویان کمتر از حد متوسط است ($m = 2.82$). بنابراین اکثر پاسخ‌گویان چنین نظر دادند که هر چقدر میزان تحصيلات کاربران بلوتوث‌های ضد اخلاقی بالاتر باشد در نتیجه با قابلیت‌های فناوری بلوتوث بیشتر آشنا شده و این توانمندی باعث می‌شود بیشتر برای تبادل بلوتوث اقدام کرده و میزان احساس امنیت عمومی کاهش یابد.

جدول ۴: رابطه تبادل اطلاعات بلوتوثی در مشارکت‌های اجتماعی (انتخابات) با امنیت عمومی

مقدار تی	درجه آزادی	میزان خطا (سطح معناداری)	میزان اختلاف از میانگین		ضریب
			بالا	پایین	
۴۰/۲۲۱	۳۲۰	...	۶۳۸۶۳.۲	۷۶۷۷	۵۰۹۶

بر پایه نتایج آزمون تی تک‌متغیره، می‌توان گفت که آزمون فوق با بیش از ۹۹ درصد اطمینان ($p < 0.05$) معنادار است؛ یعنی بین تبادل اطلاعات توسط کاربران بلوتوث در

زمان‌های نزدیک به مشارکت‌های اجتماعی مانند انتخابات در امنیت عمومی رابطه معنا داری وجود دارد. میانگین به دست آمده نشان می‌دهد که نظرات اکثر پاسخ‌گویان کمتر از حد متوسط است ($m=2.63$) بنابراین نظر اکثر پاسخ‌گویان چنین است که در زمان‌های نزدیک به مشارکت‌های اجتماعی مانند انتخابات، میزان تبادل اطلاعات (متن‌ها، شعارها و تصاویر مخرب) بیشتر شده و این امر باعث خواهد شد که میزان احساس امنیت عمومی کاهش یابد. همچنین آنان اعتقاد دارند که این تبادل اطلاعات بیشتر از طریق فضای مجازی وبگاه‌ها، شبکه‌های اجتماعی از جمله فیس‌بوک و اتاگ‌پ اینترنتی صورت می‌پذیرد و از فناوری بلوتوث بسیار کم در این زمینه استفاده می‌شود.

جدول ۵: رابطه محدودیت مطرح نشدن برخی مسائل در رسانه ملی و تبادل آن از طریق کاربران

بلوتوث و امنیت عمومی

ضریب	میزان اختلاف از میانگین		میزان خطا (سطح معناداری)	درجه آزادی	مقدار تی	ممنوعیت و مطرح نشدن
	بالا	پایین				
۰.۱ ۹۲۶۲	۱۱۱۲.۲	۰۱۸۶۹.۲	۰۰۰.	۳۲۰	۰.۴۲ ۹۵۳	

بر پایه نتایج آزمون تی یک‌متغیره، می‌توان گفت که آزمون فوق با بیش از ۹۹ درصد اطمینان ($p < 0.05$) معنادار است؛ یعنی بر اساس نظرات جامعه آماری محدودیت و مطرح نشدن برخی مسائل در رسانه ملی و تبادل آن اطلاعات از طریق کاربران بلوتوث با امنیت عمومی رابطه معناداری دارد. همچنین نتایج آماری جدول فوق نشان می‌دهد که میانگین نظرات اکثر پاسخ‌گویان کمتر از حد متوسط است ($m=2.01$) بنابراین اکثر پاسخ‌گویان معتقدند که به هر میزان رسانه ملی به رسالت خود که همان انعکاس سالم اخبار و اطلاعات است کمتر عمل کند، این زمینه فراهم می‌شود که افراد در فضاهای مجازی از جمله بلوتوث اقدام به تبادل اطلاعات کنند و بعضاً این اطلاعات فاقد صحت و سقم بوده و بستر شایعه پراکنی به وجود می‌آید که باعث بروز تبعات منفی از جمله کاهش احساس امنیت و به تبع آن باعث کاهش امنیت عمومی در جامعه خواهد شد.

جدول ۶: نتایج رگرسیون مؤلفه‌های بلوتوث بر امنیت عمومی

مدل	مجموع مجزورات	درجه آزادی	میانگین مجزورات	F	R	R ²	sig
رگرسیون	۱۴/۴۸۶	۱	۱۴/۴۷۴	۲۰/۳۰۱	۰/۲۴۵	۰/۰۶۰	۰/۰۰۰
باقیمانده	۲۲۷/۵۹۳	۳۱۹	۰/۷۱۳				
کل	۲۴۲/۰۷۷	۳۲۵					

همانطور که در جدول ۶ مشاهده می‌شود مقدار sig کمتر از ۵ درصد شده است. این نشان دهنده معناداری رابطه بین مؤلفه‌های بلوتوث با امنیت عمومی است یعنی حداقل یکی از مؤلفه‌های بلوتوث در امنیت عمومی نقش دارد. در این مدل R² (ضریب تعیین چندگانه) برابر ۰/۰۶۰ شده است به این معنا که مؤلفه‌های بلوتوث در مجموع ۶۰ درصد توانایی تبیین (پیش بینی) متغیر امنیت عمومی را دارد.

جدول ۷: ضریب استاندارد، مقدار t و عدد معناداری متغیرهای وارد شده در معادله رگرسیون

متغیر پیشین	استاندارد شده Beta	مقدار t	عدد معناداری
اطلاعات ضد اخلاقی	۰/۰۲۸	۰/۵۱۱	۰/۰۰۱
کنترل تجمعات غیرقانونی	۰/۱۸۶	۳/۲۴۳	۰/۰۰۱
مشارکت‌های اجتماعی	۰/۱۲۶	۲/۰۸۷	۰/۰۳۸
ممنوعیت و مطرح نشدن در رسانه ملی	-۰/۳۱۱	-۴/۵۰۶	۰/۰۰۰

اطلاعات جدول فوق نشان می‌دهد که متغیرهای اطلاعات ضد اخلاقی، تجمعات غیرقانونی و ممنوعیت و مطرح نشدن معنادار شده‌اند؛ یعنی sig آزمون این ضرایب کوچک‌تر از پنج درصد است. بنابراین تنها این سه مؤلفه رابطه معناداری با امنیت عمومی دارند. لذا به فرض تساوی این ضرایب با صفر رد می‌شود و سایر متغیرها نقشی در امنیت عمومی ندارند و باید آنها را از معادله رگرسیون خارج کرد. در نهایت معادله استاندارد رگرسیون به شکل زیر است که در آن y متغیر وابسته (امنیت عمومی) است.

- (مشارکت‌های اجتماعی) ۰/۱۲۶ + (کنترل تجمعات غیرقانونی) ۰/۱۸۶ + (اطلاعات ضد اخلاقی) ۰/۰۲۸ = امنیت عمومی (y)
 (ممنوعیت و مطرح نشدن در رسانه ملی) ۰/۳۱۱

جدول ۸: میانگین رتبه‌ای مؤلفه‌های بلوتوث

میانگین رتبه‌ها	مؤلفه‌های بلوتوث
۴/۵۳	اطلاعات ضد اخلاقی
۳/۵۰	کنترل تجمعات غیرقانونی
۲/۶۴	تحصیلات کاربران
۲/۷۱	مشارکت‌های اجتماعی
۱/۶۲	ممنوعیت و مطرح نشدن در رسانه ملی

کای اسکور: ۶۲۵/۰۳۵ درجه آزادی: ۵ سطح معناداری: ۰/۰۰۰

به منظور اولویت‌بندی ابعاد و مؤلفه‌های بلوتوث از آزمون ناپارامتری فریدمن استفاده شده است. نتایج حاکی از آن است که با اطمینان ۹۹ درصد در سطح خطای ۰/۰۵، رابطه معناداری بین ابعاد و مؤلفه‌های بلوتوث وجود دارد. میانگین رتبه‌ای اطلاعات ضد اخلاقی (۴/۵۳)، کنترل تجمعات غیرقانونی (۳/۵۰)، زمان مشارکت‌های اجتماعی (۲/۷۱)، تحصیلات کاربران (۲/۶۴) و ممنوعیت و مطرح نشدن در رسانه ملی (۱/۶۲) به ترتیب اولویت و تأثیر ابعاد بلوتوث را بر امنیت عمومی نشان می‌دهد.

بحث و نتیجه‌گیری

مقاله حاضر در پی آن بوده است تا نقش فناوری‌های ارتباطی در امنیت عمومی با تأکید بر بلوتوث را مورد مطالعه قرار دهد. بر این اساس، نظریه‌های ارتباطی و امنیت عمومی و مجموعه مطالعات پژوهشگران دیگر نیز به عنوان منبع مطالعه مورد استفاده قرار گرفتند. نتیجه این پژوهش از رابطه معناداری بین بلوتوث‌های غیر اخلاقی با امنیت عمومی رانشان می‌دهد به طوری که هر چقدر این گونه اطلاعات تبادل شود، میزان احساس امنیت و به تبع آن امنیت عمومی کاهش می‌یابد که با یافته‌ها و نتایج پژوهش رضانی (۱۳۹۲) "که مضامین جنسی محور اصلی پیام‌های ارتباطی این فضای ارتباطی جدید را تشکیل می‌دهند" و معید فر و گنجی (۱۳۸۷) «میانگین تعداد بلوتوث‌های ارسالی در هفته ۴۲/۷۱ و دریافتی ۳۹/۹۹ است» دارد.

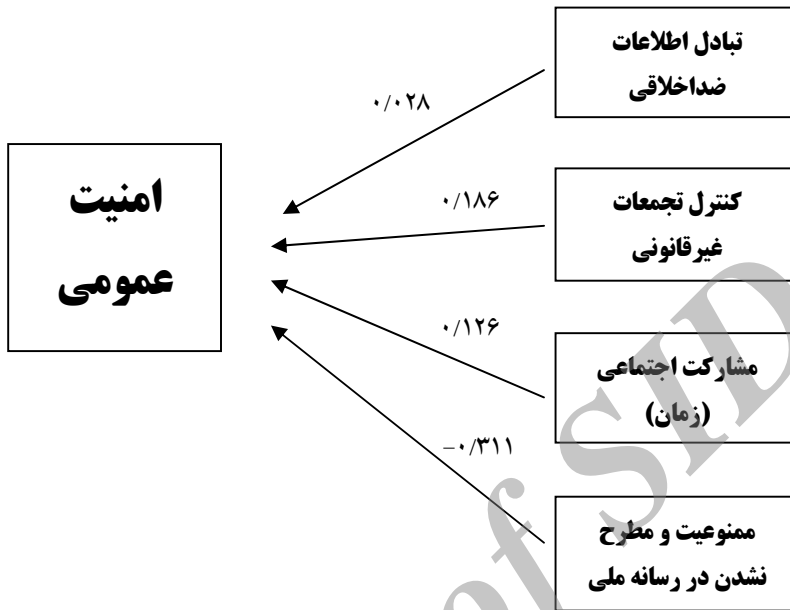
همچنین نشان می‌دهد هر مقدار موضوعات و سوژه‌های هدفمند و مخرب توسط برخی از افراد (به ویژه در تجمعات غیر قانونی) تبادل شود میزان احساس امنیت عمومی کاهش خواهد یافت. البته بیشتر این نوع موضوعات و سوژه‌ها به دلایل مختلف از جمله: الف) محدودیت فنی (برد کوتاه انتقال داده توسط بلوتوث)، ب) عدم

دسترسی برخی از افراد به گوشی‌های قابلیت‌دار که از فناوری بلوتوث برخوردار باشند، (ج) عدم اطمینان کاربران به بلوتوث‌های دریافتی (انتقال و ویروس) که از طریق فضاهای مجازی صورت می‌پذیرد لذا از فناوری بلوتوث بسیار کم استفاده می‌شود.

این مطالعه نشان می‌دهد در زمان‌های نزدیک به مشارکت‌های اجتماعی مانند انتخابات میزان تبادل اطلاعات (متن‌ها، شعارها و تصاویر مخرب) بیشتر شده و این امر باعث خواهد شد که میزان احساس امنیت عمومی کاهش یابد. همچنین عدم تأمین نیازهای اطلاعاتی مخاطبان و محدودیت‌های مکانی و بردان انتقال اطلاعات از طریق بلوتوث تأثیر کمی در امنیت عمومی کاربران دارد.

همچنین نتایج این تحقیق نشان می‌دهد بین محدودیت و مطرح نشدن برخی مسائل در رسانه ملی و تبادل آن از طریق کاربران بلوتوث با امنیت عمومی رابطه معکوس و معناداری وجود دارد. یعنی به هر میزان که رسانه ملی به رسالت خود که همان انعکاس سالم اخبار و اطلاعات است کمتر عمل کند، این زمینه فراهم می‌شود که افراد در فضاهای مجازی از جمله بلوتوث اقدام به تبادل اطلاعات کنند و بعضاً این اطلاعات فاقد صحت و سقم بوده و بستر شایعه پراکنی به وجود می‌آید که باعث بروز تبعات منفی از جمله کاهش احساس امنیت و به تبع آن باعث کاهش امنیت عمومی در جامعه خواهد شد. نتایج این پژوهش بانتهای پژوهش فرح‌بخش (۱۳۸۸) «به علت ممنوعیت و مطرح نشدن برخی مسائل در رسانه ملی افراد به تبادل اطلاعات و برخی موضوعات از طریق بلوتوث می‌پردازند.» همسو است.

بنابراین نتایج این پژوهش نشان می‌دهد که کارکردهای فناوری بلوتوث تلفن همراه بیشتر در حوزه فرهنگی - اخلاقی بوده و از این طریق می‌تواند بر روی میزان احساس امنیت عمومی تأثیرگذار باشد. در مجموع پژوهش حاضر نشان می‌دهد، هرگز نمی‌توان این فناوری را صرفاً فنی (تکنیکی) دانست. این تحولات در فناوری‌های ارتباطی در روابط انسانی و اجتماعی ما تأثیر گذارند؛ اگر نمی‌خواهیم به فرمانبران بی‌چون و چرای فناوری تبدیل شویم، ضروری است پژوهشگران و مدیران اجتماعی، انسانی و امنیتی ما در روندهای نوظهور عصر جدید دخالت کنند و سکان این کشتی را متخصصان امور به دست اشخاص صرفاً فنی یا سودجویان و رهبران بازار نسپارند.

نمودار ۲: مدل نهایی تحقیق

منابع

- امیری، عبدالرضا (۱۳۸۸)، بررسی فرصت‌ها و تهدیدات ناشی از ظهور فناوری‌های نوین اطلاعاتی، در فصلنامه پژوهش‌های مدیریت انتظامی، سال چهارم، شماره ۴، ص ۶۰۱.
- تنن بام، آندروس (۲۰۰۳)، بلوتوث در شبکه‌های کامپیوتری، مترجم حسین پدرام، تهران: انتشارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی.
- رضانی، اسماعیل (۱۳۹۲)، اجتماع مجازی بلوتوثی، شبکه سازی اجتماعی و جریان دو فضایی شده زندگی: مطالعه موردی متروی شهر تهران، تهران: پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی.
- زمانی، بی‌بی عشرت، شهریار نیستانی، شهناز، عابدینی، یاسمین (۱۳۹۱)، بررسی رابطه روش استفاده از تلفن همراه و صفات شخصیتی در دانشجویان دانشگاه‌های

دولتی و پیام نور استان اصفهان، فصلنامه مطالعات فرهنگی و ارتباطات، شماره ۱۹، ص ۱۴۱.

- فرحبخش، مونا (۱۳۸۸)، بررسی علل گرایش مسافرین مترو به تبادل بلوتوث به یکدیگر، پایان‌نامه کارشناسی ارشد تحقیق در ارتباطات به راهنمایی نسیم مجیدی قهرودی، تهران: دانشکده روان‌شناسی و علوم اجتماعی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران جنوب.

- کوثری، مسعود، یگانه، محمدرضا و خیرخواه، طاهره (۱۳۸۵)، کاربرد تلفن همراه برای کاربران ایرانی با تأکید بر نظریه استفاده و خشنودی، فصلنامه مطالعات فرهنگی و ارتباطات، سال دوم، شماره ۷.

- معتمد نژاد، کاظم (۱۳۸۴)، جامعه اطلاعاتی اندیشه‌های بنیادی، دیدگاه‌های انتقادی و چشم انداز جهانی، تهران: دانشگاه علامه طباطبایی.

- معیدفر، سعید، گنجی، احمد (۱۳۸۷)، تحلیلی بر کاربردهای تلفن همراه در بین دانش‌آموزان دختر و پسر متوسطه شهر تهران، مجله جهانی رسانه (نسخه فارسی) شماره ۸، ص ۵.

- مهدی زاده، سید محمد، احمدی، ثریا، عقیلی، سیدوحید (۱۳۸۸)، بررسی تأثیر استفاده از تلفن همراه بر شکل‌گیری هویت شخصی مدرن در نوجوانان و جوانان شهر تهران، فصلنامه پژوهش‌های ارتباطی، شماره ۶۰، ص ۱۲۵.

- منطقی، مرتضی (۱۳۸۹)، بررسی چگونگی کاربری دختران و پسران از امکانات جانبی تلفن همراه در سطح دانشجویان، فصلنامه فناوری اطلاعات و ارتباطات در علوم تربیتی، شماره ۲، ص ۹۵.

- هنسون، جریس آنکارتا (۱۳۷۳)، فناوری‌های جدید ارتباطی در کشورهای در حال توسعه، ترجمه داوود حیدری، تهران: انتشارات مرکز مطالعات و تحقیقات رسانه.

-Frieser, M. (2009). Sector profile: Porn in the USA. Retrieved from www. Mobile entertainment news.

-Pertierra,R. (2005). Mobilephones, identity and discursive intimacy AnInterdisciplinary Journal on Humans in ICT Environments, 1(1), 23-44.

-Plant, S. (2000). On the mobile, the effects of mobile telephones on social and individual life. Online Publications Sociology of the Mobile Phone. Soziologisches Institut der Universität Zürich.

Archive of SID